

управлінні, самоврядуванні, не розуміючись на сутності політики, влади та держави. Не можна змінити соціальні структури, не розуміючись на структурі суспільства, соціальних інститутах та потребах суспільства. Не можна входити до глобального співіснування, не розуміючись на рушійних силах історії, на загальних та національних здобутках та культурних особливостях. Не можна формувати світогляд, не розуміючись на загальних положеннях світоустрою, антропології та сутності людини. Гуманітарна складова в системі освіти має не тільки існувати, а й мати тверді позиції.

Скорочення гуманітарної складової в системі освіти, на фоні економічної відсталості та залежності, не надає можливості людині відчувати власну гідність, зрозуміти значущість людини, знаходити аксіологічні орієнтири для розвитку, взагалі вміти бачити перспективи та мати мотиви їх досягнення. Скорочення або нехтування гуманітарною складовою, яка базується на раціональних підставах, спираючись на розуміння та вміння критичного сприйняття інформації, неодмінно буде підвищувати рівень ірраціонального відношення до людини, окремих соціальних груп та суспільства в цілому. В такому разі посилюється емоційна оцінка сприйняття дійсності, зростає міфологічна компонента свідомості, а раціональна складова свідомості стає слабкішою, здоровий глузд підкоряється інстинктивному бажанню зберегти те що мається, усілякі перетворення лякають. Рух уперед, зміни, навіть й необхідні, починають гальмуватися. На перше місце виходить проблема виживання, бажання сховатися за «міцної спиною лідера», уповання на «Вселенський розум», фатальність, інфантильність, починає здійснюватися рух без руху, створюватися проформа змін, привабливішими стають популістські заяви, слабшають соціальні зв'язки.

Стадник Г. В., канд. екон. наук, проф.,
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

НЕСТАНДАРТНА ЗАЙНЯТІСТЬ ЯК ВИКЛИК СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ

Структурні зміни, що обумовлені впровадженням цифрових і інформаційних технологій, стали умовою модернізації виробничих відносин. За оцінками західних дослідників, щорічно у світовому господарстві відмирає більш 500 старих професій і виникає більш 600 нових. Якщо раніше вищої освіти було досить для 20–25 років практичної діяльності, то зараз оптимальний строк його ефективності становить 5–7 років, а в галузях, що визначають науково-технічний прогрес, – 2–3 роки [1, с. 638].

Нові тенденції, що виникли при цьому в економіці, виступили каталізатором поширення нестандартних видів зайнятості, які докорінно

змінюють соціально-трудові відносини. Треба відзначити, що нестандартні види зайнятості мають досить тривалу історію розвитку, однак саме в останні роки відзначається найбільш активна фаза їх розвитку: частка працівників, використовуваних у межах нестандартних видів зайнятості, займає зараз до 50% у загальній структурі зайнятого населення на українському ринку праці.

Поширення нестандартних видів зайнятості обумовлене наявністю в них певної низки переваг. Так, у рамках нестандартної зайнятості змінюються взаємини між роботодавцями й працівниками, які максимально використовують при цьому можливості реалізації своїх інтересів і потреб. Високий рівень освіти населення також виступає фактором підвищеного попиту на більш гнучкі режими робочого часу, які можуть бути реалізовані в рамках нестандартної зайнятості.

Разом з тим нестандартні види зайнятості містять у собі й певні суперечності, що проявляються у двоїстому їхньому впливі на соціально-трудові відносини. З одного боку, поширення нестандартної зайнятості сприяє збільшенню числа працівників, що не мають гарантованого соціального захисту. З іншого боку, нестандартна зайнятість скорочує сферу застосування соціального партнерства, у наслідок чого послаблюється колективно-трудова механізм захисту працівників. Тому підвищується значення ролі державного регулювання як умови забезпечення збалансованого розвитку соціально-трудова відносин. Це вимагає дослідження сучасних тенденцій зростання нестандартної зайнятості на українському ринку праці з метою вироблення відповідних заходів щодо адаптації працівників до нових умов зайнятості, забезпечення балансу інтересів роботодавців, держави й працівників у системі соціально-трудова відносин, що обумовлює актуальність даної теми дослідження.

Отже, можна виділити наступні передумови поширення нестандартної зайнятості:

- зміна стадій розвитку економіки індустріальної на постіндустріальну обумовив розвиток тенденції до розмивання стандартної зайнятості;
- скорочення промисловості й зростання сфери послуг потребували більш широкого використання форм зайнятості, відмінних від стандартних, – тимчасовий, неповної і т.д.;
- бурхливий розвиток малого підприємництва супроводжувався скороченням витрат на працю, що підвищило попит на тимчасових і працівників;
- поширення комп'ютерів, сучасних засобів зв'язки й доступу до Інтернету створили умови для виконання багатьох видів робіт на дистанційнім видаленні від роботодавця;
- демографічні зрушення в робочій силі (замужні жінки, пенсіонери й студенти) сприяли розширенню попиту на робочі місця із гнучким графіком роботи;

- послаблення профспілок спричинило скорочення соціального захисту працівників, що значно полегшило для роботодавців створення нестандартних робочих місць.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Синиціна Ю. П., Дунайчук С. М., Алексеєнко І. А. Управління витратами на персонал на основі системного підходу. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 9. С. 636–641.
2. Шевченко Л. С. Сучасний університет: маркетингова філософія діяльності. *Економічна теорія та право*. 2015. № 1. С. 9–21.

Ткаченко Р. Б., канд. техн. наук, доц.,
*Харьковский национальный университет городского хозяйства
имени А. Н. Бекетова, Украина*

ВОСПИТАТЕЛЬНАЯ РАБОТА В ВУЗЕ КАК УСЛОВИЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТА

Система воспитания студентов в вузе должна акцентировать внимание на развитие потребности личности в достижении успеха, реализации своих целей и самоутверждения, формировать качества личности, обеспечивающие ее включенность в различные сферы жизнедеятельности общества. Поэтому в настоящее время целевые установки воспитания студентов вузах должны определяться, с одной стороны, в соответствии с изменениями, происходящими в обществе, с другой стороны, с ориентацией в будущее. Таким образом, в качестве главной интегральной цели воспитания можно считать формирование культурной, разносторонне развитой личности студента, жизнеспособной и социально-активной в условиях изменяющейся социальной среды.

Наиболее актуальными в современных условиях являются задачи:

- адаптация первокурсников и иногородних студентов к изменившимся условиям жизнедеятельности, с целью вхождения в университетскую среду;
- удовлетворение потребностей личности в интеллектуальном, культурном и нравственном развитии посредством получения высшего образования;
- формирование личностных качеств, необходимых для эффективной профессиональной деятельности;
- формирование у студентов гражданской позиции и патриотического сознания, правовой и политической культуры, способности к труду и жизни в современных условиях;
- развитие ориентации на общечеловеческие ценности и высокие гуманистические идеалы культуры;
- укрепление и совершенствование физического состояния, стремление к здоровому образу жизни;